

Dosarul nr. 3ra-1125/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (C. Guzun)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

16 decembrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Mihail Fuior,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Mihail Fuior împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la
recalcularea pensiei,
împotriva deciziei din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 15 iunie 2018 Mihail Fuior a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 16 mai 2018, prin intermediul oficiului
poștal, a primit răspuns la cererea prealabilă adresată Casei Naționale de Asigurări
Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț prin care a solicitat
recalcularea pensiei pentru limita de vârstă.

La 25 iulie 2013 dânsul a atins limita vârstei de pensionare și începând cu 25
iulie 2013 Casa Teritorială de Asigurări Sociale Edineț i-a stabilit pensie incompletă
pentru limită de vârstă ca agricultor, luându-se în calcul stagiul de muncă 24 ani 11
luni, pensia constituind 527,45 de lei lunar.

La 24 octombrie 2013, pensia reclamantului a fost recalculată, cu stabilirea
stagiului de muncă de 31 ani 7 luni, pensia constituind 667,66 de lei lunar.

La 01 noiembrie 2013, în baza unui control suplimentar, suma pensiei
recalculate, luându-se ca bază de calcul perioada de 60 luni consecutive, anii 1984-
1989 din ultimii 15 ani de muncă realizați până în anul 1999, a constituit 1316,90 lei
lunar. Astfel, stagiul de muncă a fost luat în calcul numai de 24 ani 7 luni din 31 ani
7 luni.

La 04 aprilie 2018 reclamantul a depus cerere prealabilă Casei Naționale de
Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț prin care a cerut
să i se recalculeze pensia pentru limita de vârstă, luându-se în calcul și venitul pe
perioada anilor 1984,1985, 1986 de activitate în câmpul muncii în condiții grele,

luându-se în calcul stagiul de muncă pentru toate perioadele de activitate confirmate prin carnetul de muncă și perioada anilor 1999 – 2005 de prelucrare individuală a cotei de teren agricol, perioadă în care reclamantul a achitat individual cotizațiile de asigurări sociale.

Consideră reclamantul că, în calcul nu a fost introdusă toată suma venitului pe anii 1984, 1985, 1986 de activitate în condiții grele, nu au fost luate în calcul stagiul de muncă pentru toate perioadele de activitate confirmate prin contractul de muncă și perioada anilor 1999 – 2005 de prelucrare individuală a cotei de teren agricol, perioadă în care reclamantul a achitat individual cotizațiile de asigurări sociale.

Afirmă reclamantul că, pârâțul i-a dat un răspuns superficial, fără a-i demonstra dacă a fost introdusă suma venitului pe anii 1984, 1985, 1986 de activitate în câmpul muncii în condiții grele și menționează că, conform certificatelor prezentate la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Edineț, dânsul a avut următoarele venituri: în anul 1984 – 8280 ruble; în anul 1985 – 8235 ruble; în anul 1986 – 7076 ruble.

A solicitat reclamantul obligarea pârâtei să recalculeze suma pensiei pentru limita de vârstă, luându-se în calcul și venitul pentru perioada anilor 1984, 1985, 1986 de activitate în condiții grele, luându-se în calcul stagiul de muncă pentru toate perioadele de activitate confirmate prin carnetul de muncă și perioada anilor 1999 – 2005 perioadă în care reclamantul a achitat individual cotizațiile de asigurări sociale, prelucrând individual cota de teren agricol.

Prin hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Fuior.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 09 august 2019 Mihail Fuior, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Nistor Violeta, a depus apel împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii în sensul solicitat.

Prin decizia din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Mihail Fuior.

La 09 octombrie 2020 Mihail Fuior a depus recurs împotriva deciziei din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi privind admiterea acțiunii.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Mihail Fuior, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

În corespundere cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele dosarului rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată în ședință publică la 04 decembrie 2019 în prezența recurentului și a reprezentantului acestuia (f.d. 103).

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În corespundere cu art. 33 din Codul administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Astfel, din conținutul scrisorii nr.16 rezultă că, la 02 ianuarie 2020 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților la proces copia deciziei din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 113), fiind recepționată de către recurent la 14 ianuarie 2020 și de către reprezentantul recurentului, avocatul Violeta Nistor la 15 ianuarie 2020 (f.d. 114, 116).

Din coroborarea prevederilor legale precitate cu circumstanțele de fapt constatate, completul reține că începutul curgerii termenului de depunere a recursului și a motivării acestuia este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 15 ianuarie 2020.

În acest sens sunt relevante dispozițiile art. 63 din Codul administrativ, conform cărora calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, art. 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Astfel, având în vedere că în condițiile prezentei cauze termenul de depunere a recursului și a motivării acestuia a început să curgă în data de 15 ianuarie 2020, se constată că termenul limită a fost ziua de 13 februarie 2020, ora 24.00.

Însă, distinct acestor circumstanțe, Mihail Fuior prin intermediul poștei a depus recurs motivat la 09 octombrie 2020 (f.d. 122).

La aspectul dat completul consideră că de la momentul notificării deciziei motivate din 14 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, Mihail Fuior a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul procedural și a depune recurs în interiorul termenului instituit la art. 245 din Codul administrativ.

Or, fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, recurentul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță prin depunerea în termen a recursului și a motivării acestuia, în caz contrar intervenind

„uno ictu” aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

Totodată, completul învederează că necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurentului, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

Cu referire la argumentul recurentului privind depunerea recursului peste termenul legal din motivul internării recurentului în instituțiile spitalicești, Colegiul îl respinge ca fiind declarativ și neîntemeiat or, conform certificatul medical anexat la cererea de recurs, Mihail Fuior a fost internat la Institutul de Medicină Urgentă în data de 21 februarie 2020 și externat la 03 martie 2020, astfel că termenul limită până la care recurentul urma să depună cererea de recurs a expirat la 13 februarie 2020, deci până la internarea lui Mihail Fuior la Institutul de Medicină Urgentă.

De asemenea, Colegiul va respinge și argumentul recurentului precum că prezentarea cererii de recurs timpurie a fost influențată de pandemia „COVID-19” or, potrivit datelor oficiale, primul caz confirmat cu „COVID-19” în Republica Moldova datează cu 07 martie 2020, iar termenul limită până la care recurentul urma să depună cererea de recurs a expirat la 13 februarie 2020.

În atare circumstanțe, completul opinează că declararea recursului depus de către Mihail Fuior ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Or, certitudinea legală impusă regulilor de procedură, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Mihail Fuior.

Conform prevederilor art. 230, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Mihail Fuior se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh